

Міністерство освіти і науки України
Уманський державний педагогічний університету імені Павла Тичини

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Голова приймальної комісії

проф. Олександр БІЗЮДНИЙ

Біздний

«25» квітня

**ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ІСПИТУ ДЛЯ
ІНОЗЕМЦІВ
«Мова навчання (українська, англійська)»**

ОС магістр
(денна та заочна форми навчання)

Умань – 2024

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програму вступних випробувань для вступників із числа іноземних громадян розроблено з урахуванням Загальноєвропейських Рекомендацій з мовної освіти, вимог Загальноосвітніх стандартів з української мови як іноземної та відповідно до Правил прийому на навчання для здобуття вищої освіти в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини в 2024 році.

Перевірка практичних аспектів володіння мовою навчання (українською, англійською) вступниками з числа іноземних громадян спрямована на усні комунікативні види діяльності.

Вступник повинен розуміти українську мову в достатньому обсязі як засіб спілкування для задоволення власних освітніх та повсякденних потреб, водночас як інструмент отримання спеціальності, взаємодії з оточенням. Вступник має знати основи української граматики і сполучуваності слів, мати запас слів, достатній для мовленнєвої діяльності в актуальних для нього сферах спілкування. Він мусить розуміти тексти середньої складності і вміти перекладати їх. При перекладі вступнику дозволяється користуватися двомовним словником.

Вступник має володіти англійською мовою достатньою мірою, щоб робити точні описи, виражати свій погляд на події чи ставлення до певних проблем, легко добираючи слова при цьому і використовуючи складні мовленнєві звороти. Він повинен легко читати тексти, добре розуміти їх, продукувати мовленнєві відрізки англійською у досить швидкому темпі, підтримувати бесіду чи дискусію на знайомі теми.

Вступники з числа іноземних громадян повинні продемонструвати мовну, комунікативно-мовленнєву готовність до навчання українською та англійською мовою, засвоєння необхідного й достатнього обсягу мовних знань, необхідних умінь і навичок мовленнєвої діяльності з української та англійської мов, володіння іншомовною комунікативною компетенцією на рівні A 1 (+) (елементарний користувач) з української мови та на рівні B 2 (просунутий рівень, незалежний користувач) з англійської.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

ВИМОГИ ЩОДО ПРАКТИЧНОГО ВОЛОДІННЯ ВИДАМИ МОВЛЕННЄВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Вступник повинен мати розвинену мовленнєву компетенцію з української мови на рівні А 1 (інтродуктивному, або відкриття), що вважається найнижчим рівнем використання мови. Вступник може спілкуватися простими засобами, ставити прості запитання і відповідати на такі ж запитання про себе, місце проживання, людей, оточення, речі тощо, ініціювати і підтримувати розмову простими репліками.

Аудіювання

Вступник повинен сприймати чітко й повільне мовлення іншої особи при безпосередньому спілкуванні, адекватно реагувати на почуте, брати участь у бесіді, запитувати і відповідати на запитання, вести діалог у межах запропонованих для вступників тем, реалізуючи необхідні комунікативні функції.

Вступник впізнає знайомі слова та найелементарніші фрази, що стосуються його самого, сім'ї та найближчого конкретного оточення.

Читання

Вступник повинен вміти читати без словника мовчки з розумінням основного змісту адаптовані та скорочені тексти з художньої, науково-популярної або суспільно-політичної літератури, що містять незнайомі слова, про значення яких можна здогадатися з контексту.

Вступник повинен також вміти читати вголос адаптовані тексти художнього, науково-популярного і суспільно-політичного характеру. Розуміння прочитаного перевіряється шляхом відповідей на запитання до тексту та вибіркового усного перекладу.

Усне мовлення

Бесіда-діалог мусить мати характер мовленнєвої взаємодії в межах заданої ситуації. Діалог-обмін інформацією повинен складатись із запитань і відповідей, реплік-реакцій і реплік-спонукань, загальна кількість яких не менша 5. Окремі з реплік (1-2) повинні складатись не менше як із 2-3 фраз.

Вступник повинен вміти логічно і послідовно викласти свої думки українською мовою, використовуючи прості речення та вирази, відповідно до запропонованої ситуації в межах передбаченої програмою тематики.

Монологічне висловлювання повинне відповідати темі і мовним нормам, бути логічним і послідовним та складатись з повсякденного лексико-граматичного матеріалу. Обсяг висловлювань — не менше 10 фраз.

Писемне мовлення

Вступник може писати короткі, прості тексти. Може заповнювати формуляри, вносити своє прізвище, національність та адресу, наприклад, у листок відповіді на екзамені.

МОВНИЙ МАТЕРІАЛ

Вступник з числа іноземних громадян має бути ознайомлений з особливостями фонетичної, лексичної, морфологічної, словотвірної, правописної та синтаксичної систем української мови. Зокрема, з вимовою звуків та позначенням їх літерами, граматичними категоріями різних частин мови, особливостями українського словотвору, будовою різних типів речень.

Вступник повинен мати такий рівень мовної компетенції:

- мати обмежений, але достатній набір слів і простих фраз, пов'язаних з особистим життям та окремими конкретними ситуаціями;
- реалізувати певні граматичні структури і речення з вивченого репертуару;
- продукувати короткі, ізольовані, переважно згорнуті висловлювання, артикулювати менш знайомі слова, а також підтримувати спілкування;
- запитувати і відповідати на запитання;
- у простий спосіб спілкуватись у діалогічній формі, але спілкування повністю залежить від повторів, перефразувань та виправлень;
- з'єднувати слова або групи слів за допомогою дуже простих лінійних конекторів, таких як *та/і* або *потім* тощо.

ВИМОГИ

ЩОДО ПРАКТИЧНОГО ВОЛОДІННЯ ВИДАМИ МОВЛЕННЄВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Вступник має мати розвинену мовленнєву компетенцію з англійської мови на рівні B2 (просунутий рівень), тобто демонструвати знання, вміння і комунікативні навички з англійської мови як незалежного користувача.

Аудіювання

Вступник повинен легко сприймати мовлення іншої особи при безпосередньому спілкуванні, адекватно реагувати на репліки співрозмовника (екзаменатора), розуміти усні об'ємні висловлювання, стежити навіть за складною аргументацією на досить знайомі теми.

Читання

Вступник повинен вміти читати вголос адаптовані тексти художнього, науково-популярного чи суспільно-політичного характеру; добре розуміти основні ідеї будь-якого тексту, у тому числі й фахового; читати статті та повідомлення про сучасні проблеми, розуміти сучасну літературу.

Мовлення

Вступник повинен вміти логічно і послідовно викласти свої думки англійською мовою відповідно до запропонованої ситуації в межах передбаченої програмою тематики, Він має бути здатним розмовляти природно, швидко й ефективно; легко спілкуватися з достатнім ступенем невимушеності та спонтанності. Мусить вміти чітко, детально

висловлюватись про широке коло питань, виражаючи свою думку з певної проблеми, наводячи різноманітні аргументи «за» і «проти».

Монологічне висловлювання повинне включати різноманітні мовленнєві структури, відповідати темі і мовним нормам, бути логічним і послідовним, містити коректні лексико-граматичні структури. Обсяг висловлювання – не менше 20 фраз.

Письмо

Вступник має бути здатним написати чіткий, детальний текст на будь-яку тему, пов'язану з його інтересами, узагальнюючи інформацію, наводячи аргументи «за» чи «проти» певної точки зору.

МОВНИЙ МАТЕРІАЛ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Вступник повинен знати основи граматики англійської мови і сполучуваності слів у ній, мати запас слів, достатній для розуміння текстів середньої складності та висловлення власної думки на запропоновану тему. Необхідний граматичний інвентар охоплює такі теми:

Синтаксис. Прості речення. Складні речення. Безособові речення. Умовні речення (0, 1, II, III типів). Пряма й непряма мова.

Іменник. Граматичні категорії (однина та множина, присвійний відмінок). Іменникові словосполучення. Лексичні класи іменників (власні та загальні назви: конкретні, абстрактні іменники, речовини, збірні поняття).

Артикль. Означений і неозначений. Нульовий артикль.

Прикметник. Розряди прикметників. Ступені порівняння прикметників.

Числівник. Кількісні, порядкові та дробові числівники.

Займенник. Розряди займенників.

Дієслово. Правильні та неправильні дієслова. Спосіб дієслова. Часові форми. Модальні дієслова. Дієслівні форми (інфінітив, герундій, дієприкметник). Конструкції з дієслівними формами (складний додаток, складний підмет, складний присудок).

Прислівник. Розряди прислівників. Ступені порівняння прислівників.

Прийменник. Типи прийменників.

Сполучники. Види сполучників.

ЗМІСТ ІСПИТУ

I. Робота над уривком художнього / науково-популярного адаптованого тексту українською мовою (обсяг – до 1500 др. зн.)

- а) прочитати вказаний фрагмент тексту;
- б) відповісти на 5-6 запитань до тексту.

II. Монологічне мовлення українською та бесіда на задану тему.

Перелік розмовних тем

- 1. Мій дім
- 2. Моя сім'я
- 3. Моє місто / країна
- 4. Мій звичайний день
- 5. Моє дозвілля
- 6. Улюблений шкільний предмет
- 7. Мої друзі
- 8. Мій улюблений письменник
- 9. Моя улюблена книга
- 10. Пори року і погода, яку я люблю
- 11. Улюблені види мистецтва
- 12. Улюблений вид спорту
- 13. Здоровий спосіб життя
- 14. Мої подорожі
- 15. Моя майбутня професія.
- 16. Природу треба берегти!
- 17. Охорона довкілля
- 18. Моя рідна країна
- 19. Ідемо робити покупки!
- 20. Моя улюблена телепрограма
- 21. Традиції, свята, звичаї мого народу
- 22. Студентське життя
- 23. Що я люблю їсти
- 24. Зовнішній вигляд людини, який мені подобається
- 25. Туристичні місця, які я мрію побачити
- 26. Наші улюбленці-тваринки
- 27. Чому я вивчаю іноземні мови
- 28. Роль штучного інтелекту сьогодні
- 29. Візит до лікаря
- 30. Переваги і труднощі дистанційного навчання

III. Опрацювати текст англійською мовою:

- а) прочитати вказаний фрагмент тексту;
- б) поставити до тексту 5 – 6 питань 4-х типів;
- в) здійснити формальний аналіз підкреслених граматичних структур.

IV. Монологічне мовлення та бесіда на задану тему англійською.

Перелік розмовних тем

1. The house I live in
2. My family
3. My native town / village
4. My working day
5. My leisure time
6. My studies and extra-curricular activities at school
7. My friend
8. My favourite writer
9. My favourite book
10. Seasons and weather
11. Arts
12. Sports
13. Healthy Lifestyle
14. Travelling
15. My future profession
16. Nature protection.
17. Environmental protection
18. My native country
19. Shopping
20. My favourite TV programme
21. My national holidays, customs and traditions
22. Student's life.
23. My favourite dish.
24. Appearance.
25. Places I want to visit.
26. Our pets.
27. Why do I study foreign languages?
28. The role of AI nowadays.
29. A visit to the doctor.
30. Online / offline education.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ВСТУПНИКІВ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

<i>Рівень</i>		<i>Бали</i>	<i>Характеристика усних відповідей</i>
Не склав		0 – 99	Вступник володіє окремим граматичним, лексичним та фонетичним матеріалом. За допомогою екзаменатора в ньому орієнтується
Склав	Початковий	100– 109	При початкових навичках читання та вимови вступник не зрозуміє основного змісту тексту, запропонував неадекватний переклад, не зміг поставити питання та переказати його. Недостатній лексичний запас не дозволяють вступникові вести бесіду в межах заданої розмовної теми. У відповіді допущено багато мовних помилок

		110 – 119	Вступник частково зрозумів основний зміст тексту, відповідає на 1-2 запитання. Бесіда з ним в межах заданої розмовної теми обмежується кількома фразами. У відповіді допущено багато мовних помилок
Середній		120 – 129	Вступник демонструє задовільні фонетичні та інтонаційні навички при достатньому розумінні змісту тексту. При перекладі допускає суттєві неточності. Розмовна тема обмежилася кількома реченнями
		130 – 139	Вступник недостатньо володіє монологічним мовленням. Вміє виділити та сформулювати основну думку тексту, однак недостатнє знання фактичного матеріалу, недостатній лексичний запас не дозволяють йому висловити й аргументувати свою точку зору. Вступник допустив до 5 мовних помилок, що суттєво не порушили сприймання сказаного
		140 – 149	Вступник недостатньо повно розуміє основний зміст мовлення, яке може містити певну кількість незнайомих слів, про значення яких можна здогадатися. Не повністю розуміє основний зміст тексту. Монологічне мовлення обмежене (близько 6-8 речень)
Достатній		150 – 159	Вступник може чітко та виразно прочитати вказаний уривок, запропонувати прийнятний переклад його українською мовою. Достатньо повно розуміє зміст тексту, може відповісти на всі питання до тексту. У монологі допускає 3-4 несуттєві помилки лексичного чи граматичного характеру, що не впливають на загальне смислове сприйняття повідомлення
		160 – 169	Вступник добре володіє монологічним і діалогічним мовленням у межах знайомої тематики та вміє вести бесіду, висловлювати свою точку зору відповідно до заданої розмовної теми. У достатньому обсязі володіє базовим лексичним словником і граматичним мінімумом, передбаченим програмою. Допускає окремі лексичні або граматичні помилки
		170 – 180	Вступник в достатньому обсязі розуміє основний зміст мовлення, яке може містити певну кількість незнайомих слів, та сприймає основний зміст повідомлень і фактичну інформацію, подану в тексті. Монологічне мовлення досить розвинене (понад 10 речень)
Високий		180 – 200	Вступник може чітко та виразно, дотримуючись стандартів вимови й інтонаційного оформлення, прочитати вголос вказаний текст. Досить повно розуміє його, відповідає на запитання, підтримує бесіду. Монологічне мовлення добре розвинене (10 –15 речень)

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ВСТУПНИКІВ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

<i>Рівень</i>		<i>Бали</i>	<i>Характеристика усних відповідей</i>
Не склав		0 – 99	Вступник не орієнтується в граматичних структурах англійської мови, словниковий запас слабкий, мовлення не структуроване, містить помилки, що перешкоджають розумінню висловленої думки.
Склав	Початковий	100 – 109	При задовільних навичках читання та вимови вступник основний зміст тексту передає неповними реченнями; має недостатній лексичний запас. Наявні помилки, які перешкоджають адекватному сприйманню думки. Вступник орієнтується в окремих граматичних структурах, висловлює власну думку за допомогою окремих речень, допускаючи 7-8 лексико-граматичних помилок
		110 – 119	При задовільних навичках читання вступник не повністю розуміє основний зміст тексту, у монологічному мовленні використовує короткі фрази та прості речення, допускаючи до 5 помилок
	Середній	120 – 129	Вступник демонструє задовільні фонетичні та інтонаційні навички, допускаючи при цьому неточності у читанні тексту, лише формулює основну думку заданої бесіди без аргументації своєї точки зору
		130 – 139	Вступник вміє виділити та сформулювати основну думку тексту, однак недостатній лексичний запас не дозволяє йому висловити й аргументувати свою точку зору. Темп мовлення занижений. Вступник допускає 3-4 помилки, що суттєво не порушують сприймання сказаного ним
		140 – 149	Вступник демонструє задовільні фонетичні та інтонаційні навички при достатньо точному читанні тексту. Вступник вміє сформулювати основну думку заданої бесіди, однак має недостатній лексичний запас. Слабко аргументує свою точку зору у заданій комунікативній ситуації
	Достатній	150 – 159	Вступник чітко та виразно, дотримуючись стандартної вимови й інтонації, читає вказаний уривок, в достатньому обсязі висловлює власну думку, допускаючи несуттєві помилки лексичного та граматичного характеру
		160 – 169	Відповідь вступника свідчить про його вміння інтерпретувати текст, висловлювати свою точку зору відповідно до заданої розмовної теми. Вступник допускає кілька незначних лексико-граматичних помилок
		170 – 179	Вступник в повному обсязі розуміє текст, у власному висловлюванні допускає помилки лексичного та граматичного характеру, які не впливають на розуміння змісту висловлювання

	Високий	180–189	Вступник виразно, дотримуючись стандартів вимови й інтонаційного оформлення, читає вголос вказаний уривок тексту, розуміє його, адекватно пояснює граматичні структури, вміє висловлювати власну думку на задану тематику
		190 – 200	Вступник виразно, дотримуючись стандартів вимови й інтонаційного оформлення, читає вголос вказаний уривок тексту. Демонструє володіння в повному обсязі базовим лексичним словником та граматичним матеріалом, вміння аргументовано обстоювати власну думку

СТРУКТУРА ОЦІНКИ

Питання екзаменаційного білета оцінюється за шкалою від 0 до 200 балів. Загальна оцінка за вступне випробування визначається як середнє арифметичне оцінок за кожне питання екзаменаційного білета.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Українська мова

1. Азарова Л. Є. Корженко В. Я., Корженко З. П. Практична граматики української мови: для студентів-іноземних громадян підготовчого відділення: навч. посіб. Вінниця: ВНТУ, 2004.
2. Дегтярьова Т. О., Дядченко Г. В., Скварча О. М. Українська мова як іноземна. Елементарний курс: навч. посіб. Суми: СумДУ, 2020. 140 с.
3. Дерба С. М. Знайомство з Україною : навч. посіб. з української мови для іноземних студ. 2-ге вид., виправлене і доповнене. Київ: Фенікс, 2013.
4. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / Науковий редактор українського видання доктор пед. наук, проф. С. Ю. Ніколаєва. Київ: Ленвіт, 2003. 273с.
5. Литвин І. П. Українська мова як іноземна: навч. посіб.. Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2016. 78 с.
6. Мазурик Д. Українська мова для іноземних громадян. Крок за кроком. Харків, Фоліо, 2017. 288 с.
7. Масицька Т. Є. Українська мова як іноземна: комунікація: навч. посіб. Луцьк: Вежа-Друк, 2019. 232 с.
8. Назаревич Л. Т., Гавдида Н. І. Українська мова для іноземних громадян. Тернопіль: ФОП Паляниця В. А., 2017. 188 с.
9. Назаревич Л. Т., Гавдида Н. І. Українська мова для іноземних громадян. Практикум / Л. Т. Назаревич, Н. І. Гавдида. Тернопіль : ФОП Паляниця В. А., 2017. 188 с.
10. Перші кроки з українською мовою : підручник для слухачів – іноземних громадян довузівського етапу підготовки : у 4-х ч. Ч. 2: Рівень А1 володіння українською мовою як іноземною / Л. І. Васецька, О. В. Соловйова, Г. С. Манаєва [та ін.]; за ред. Л. І. Васецької. Запоріжжя : [ЗДМУ], 2021. 417 с.

11. Скиба Н. Г. Українська мова для студентів іноземних громадян [наукове мовлення]. Київ : Логос, 2015. 250 с.

12. Терлак З., Сербенська О. Українська мова для початківців. Львів: Світ, 2000.

13. Українська мова для іноземних громадян. Рівень А 1: навч. посіб. / Голованенко Є. О., Дегтярьова Т. О., Дядченко Г. В. та ін. Суми: ПФ Вид-во «Університетська книга», 2020. 279 с.

14. Чистякова А.Б., Селіверстова Л.І., Лагута Т.М. Українська мова для іноземних громадян: підручник для іноз. студ. вищ. навч. закл. Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2006. 524 с.

Англійська мова

1. Верба Л. Г., Верба Г. В. Граматика сучасної англійської мови. Київ : ТОВ “ВП Логос”, 2002. 320 с.

2. Граматика англійської мови: теорія, практика, тести (підручник для студентів вищих закладів педагогічної освіти) / [укл. Н. В. Гут, О. А. Заболотна]. Умань, 2015. 400 с.

3. Murphy Raymond. English Grammar in Use. A self-study reference and practice book for elementary students of English. Cambridge : University Press, 1998. 260 с.

4. Murphy Raymond. English Grammar for intermediate students of English. Cambridge : University Press, 1998. 320 с.

Програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри української мови та методики її навчання.

Протокол № 13 від 11 квітня 2024 року.

Голова предметної екзаменаційної комісії

Олена ДУДЕНКО

Завідувач кафедри української мови
та методики її навчання

Валентина РОЗГОН

**ЗГІДНО
З ОРИГІНАЛОМ**